

החובל פרק שמיני בבא קמא

פ"ט.

עין משפט נר מצוה

כ"א א מ"י פ"כ"א מהל' עדות הלכה א סמג עשין קי טו"מ סימן ל"א: ע ב טו"ש"ע א"ע סימן פה סעיף ז:
ע"א ג מ"י פ"י מהלכות אשדות הלכה י ופ"ד מהלכות חובל ומזיק הלכה י"ט סמג עשין מח סימן ע טו"ש"ע א"ע סימן כו סעיף ג וסימן קה סעיף א וטו"ש"ע ח"מ סימן סד סעיף י:
ע"ב ד מ"י מהלכות מביעה הלכה י"ג וע"ש סמג עשין פ"ב טו"ש"ע ח"מ סימן כו סעיף כג:

רבינו חננאל

אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל אוכל פירות. מאי טעמא, פירא תקינו ליה רבנן לבעל, פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן. ולא עבדה דרין קרובי רעהו. ור' חוב, תנינא לחקתא אושא הא דחנן העבד והאשה פגיעתן רעה והחובל בהן חייב ודון שחבלו באחר פטורין. ואי סלקא דעתא ליתא תובין, ור' חוביב מיהא ותויבין ליה לנחבל. ולטעמין, תובין נכסי מלוו בטובת הנאה ותויבין רהיטין לא להאי תקנת אושא. אמר רבא הילכתא טובת הנאה לאשה, פיר' כלומר האשה תחת בעלה ומכרה כתובתה לאחד על דעת שאם נתאלמנה או נתרשה יקח מה שבכתובתה עד גמרא, ויקח כלום. זה המכר יקרא טובת הנאה והדמים שלה הן, ואין לבעל לימור נקח בדמים קרקע ואוכל פירותיה דרין נכסי מלוו. ואי מחייבת לה, לזבנוי לכתובתה בטובת הנאה ותויבין ליה, פיר' לנחבל. המוכר שטר חוב לחבירו וחזרו ומחלו בעלה

דיש לו לתנא לשנות ריבוי תשלומין גבי עדים וזוממין כמו שיכול להרבות אלסל ואח"ל דנכסי לאן צרול יכולה למכור אס כן יותר היו מפסידים הזוממין לאשה כשהיו אומרים שגירשה ונתן לה כתובתה על נכסי לאן צרול שהיתה יכולה למכור לגמרי מעל מנה ומאמית שאין יכולה למכור לגמרי אלסל דמכות (דמכרה) שצאין להעיד ולהפסיד לבעל שאומרים שגירשה ולא נתן כתובה יותר היו מפסידין לו על מנה ומאמית שהיו מחייבין אותו ליתן ושמה היה נפטר מליתן אס תמות האשה בחייו מעל נכסי לאן צרול דשמה תמכור האשה ולא יפטר במיתתה ולכן נקט הזוממן על דבר שיש בו ריבוי תשלומין אלסל: **פירא דפירא** א"א תקינו ליה רבנן. היינו במילי דלתו מעלמא כגון טובת הנאה דכתובה וכגון גונב ולד זהמת מלוו דמשלם כפל לאשה כדאמרין בריש האשה שנפלו לה נכסים (כמויות דף ע"ט:) משום דלא תקינו ליה רבנן פירא דפירא אלסל פירא דפירא דלתי מגופיה כגון ולד ולדות זהמת מלוו פשיטא דתקינו ליה רבנן דמתן לעולם הוא אוכל פירי פירות ונראה דפירי דפירי לא תקינו ליה רבנן דהתם לא היו כי האי דהכא דהיה דמשלם כפל לאשה נראה דבאומרו כפל ילקח קרקע והוא אוכל פירות ונראה נמי דכ"ש גונב זהמת מלוו עזמה דמשלם כפל לאשה:

טעמא מאי שאל תתא ק"ה בעיניו להוציאה. ומימה דכריש א"ע"פ (כמויות ד' ד'): משמע דלאו היינו טעמא דר"מ גבי הא דתנן רבי מאיר אומר כל הפוחת לזמנה ממאמית ולא למנה ממנה הרי זה צעילתו צעילת זנות ודייק בגמרא כל הפוחת אפילו לא תנא דלמור לא לית לך אלסל מנה לא סמכה דעתה והוי צעילתו צעילת זנות הא שמעינן ליה לר"מ דדרכנן מנא קיים משמע דמשום שיש לה ולא סמכה דעתה כשאמר לה לית לך אלסל מנה הוא דהוי צעילתו צעילת זנות הא אס הוה מנא קיים ולא היה לה כלל לא היה צעילתו צעילת זנות וי"ל דכ"ש אי מנא קיים ולית לה דהוי צעילתו צעילת

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

והרי היא תחתיו ומשמשותו וגמצאו וזוממין אין אומרים ישלמו כל כתובתה אלא טובת הנאת כתובתה איזהו טובת הנאת כתובתה א"א אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובה של זו שאם נתארמלה או נתרשה ואם מתה יירשנה בעלה ואי סלקא דעתך ליתא לתקנת אושא אמאי יירשנה בעלה תובין כתובתה לגמרי אמר אביי אם אמרו בנכסי מלוו יאמרו בנכסי צאן ברזל אמר אביי טובת הנאה * הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא טובת הנאה לאשה הויא דאי ס"ד לבעל הויא לימרו לה עדים מאי אפסדינן אי הות מוזנת לה לטובת הנאה בעל הוה שקיל מינך אמר רב שלמן משום דאיכא רווח ביתא אמר רבא * הלכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל אוכל פירות מאי טעמא פירא תקינו ליה רבנן פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן כי אתא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי תנינא לתקנת אושא העבד והאשה פגיעתן רעה החובל בהן חייב והם שחבלו באחרים פטורין * ואי ס"ד ליתא לתקנת אושא תובין נכסי מלוו ותתן ליה ולטעמין נהי נמי דאיתיה לתקנת אושא ולא מצי מוזנה לגמרי תובין לנכסי מלוו בטובת הנאה ותתן ליה אלא דלית לה ה"נ דלית לה ותובין כתובתה בטובת הנאה ותתן ליה הא מני רבי מאיר היא דאמר * אסור לו לאדם שישא את אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה וטעמא מאי כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הכא לא מגרש לה דאי מגרש שטר אתו הגך דרובי גבו לה לכתובתה מניה אלא טובת הנאה

והרי היא תחתיו ומשמשותו וגמצאו וזוממין אין אומרים ישלמו כל כתובתה אלא טובת הנאת כתובתה איזהו טובת הנאת כתובתה א"א אומדין כמה אדם רוצה ליתן בכתובה של זו שאם נתארמלה או נתרשה ואם מתה יירשנה בעלה ואי סלקא דעתך ליתא לתקנת אושא אמאי יירשנה בעלה תובין כתובתה לגמרי אמר אביי אם אמרו בנכסי מלוו יאמרו בנכסי צאן ברזל אמר אביי טובת הנאה * הואיל ואתא לידן נימא בה מילתא טובת הנאה לאשה הויא דאי ס"ד לבעל הויא לימרו לה עדים מאי אפסדינן אי הות מוזנת לה לטובת הנאה בעל הוה שקיל מינך אמר רב שלמן משום דאיכא רווח ביתא אמר רבא * הלכתא טובת הנאה לאשה ואין הבעל אוכל פירות מאי טעמא פירא תקינו ליה רבנן פירא דפירא לא תקינו ליה רבנן כי אתא רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע מבי רב אמרי תנינא לתקנת אושא העבד והאשה פגיעתן רעה החובל בהן חייב והם שחבלו באחרים פטורין * ואי ס"ד ליתא לתקנת אושא תובין נכסי מלוו ותתן ליה ולטעמין נהי נמי דאיתיה לתקנת אושא ולא מצי מוזנה לגמרי תובין לנכסי מלוו בטובת הנאה ותתן ליה אלא דלית לה ה"נ דלית לה ותובין כתובתה בטובת הנאה ותתן ליה הא מני רבי מאיר היא דאמר * אסור לו לאדם שישא את אשתו אפילו שעה אחת בלא כתובה וטעמא מאי כדי שלא תהא קלה בעיניו להוציאה הכא לא מגרש לה דאי מגרש שטר אתו הגך דרובי גבו לה לכתובתה מניה אלא טובת הנאה

מילי גינהו ומילי לא משתעבדי אלמא לא מילי דמוזבני בדינרי גינהו אלא משום דשמואל * דאמר שמואל יהמוכר שטר חוב לחבירו וחזרו ומחלו מוחל ואפי' יורש מוחל אמרי זבוגי זבין ותתן ליה ואי מחלה ליה לגבי בעל תמחלה אמרי כל לגבי בעל ודאי מחלה ליה ואפסדיניה לההוא זבינא בדיים לא אפסדיניהו וכי תימא זבינא ניהליה לההוא דחבלה ביה בטובת הנאה דאי

א) [מכות ג, א] [ב"ב ט, א] [נתיבות ע"א: א] [נתיבות ע"א: ב] [נתיבות ע"א: ג] [נתיבות ע"א: ד] [נתיבות ע"א: ה] [נתיבות ע"א: ו] [נתיבות ע"א: ז] [נתיבות ע"א: ח] [נתיבות ע"א: ט] [נתיבות ע"א: י] [נתיבות ע"א: י"א] [נתיבות ע"א: י"ב] [נתיבות ע"א: י"ג] [נתיבות ע"א: י"ד] [נתיבות ע"א: י"ה] [נתיבות ע"א: י"ו] [נתיבות ע"א: י"ז] [נתיבות ע"א: י"ח] [נתיבות ע"א: י"ט] [נתיבות ע"א: כ]

גליון הש"ס

גמ' הואיל ואתא לידן: שבת דף ע"ב ופ"ד: תוס' ד"ה כל ובי' דפסוק: ג' אינו מועיל בכתובה: עיין לעיל דף ע' ע"א: תוספות ד"ה אטמטלני:

מוסף רש"י

ליתן בכתובה של זו. מספק, שאם נתאלמנה או נתרשה. ומה שכתב לוקח, ואם מתה יירשנה בעלה. ויפסק מנחות (מכות ג, א). המוכר שטר חוב לחבירו. שחייב לו ליה למהלך מנן ומכר לו המלה את שטר ליד לוקח ומכרו לו וכתב לו קי קי חייב וכל שפדויה, אי נמי דפסקין התם (ב"ב ע"ט). הלכתא איתיה נקטת במסירה (רשב"ם ב"ב קס"ו). וחזרו ומחלו. המוכר שטר מלה מנן ללוה, מחול. דלמך ליה ליה ללוקח לאו בעל דברים דדי' את (כמויות פ"ה) דלא מכר לו רשעין למי אלסל כל זכות שבתא ליד, ולא עדיף האי לוקח ממלוה דלתי מתמחה דמלוה, ומיהו משעבד יחזיר לו מוכר ללוקח, דהא הלכתא היא דליינין דינא דגמרי וזה הפסד מעשות כסוף שערותיו של חבירו, דקיימא לן דחייב, משהוא עובדא דכפיה רפסא לרבי אפי' ואנני מניה כי כסורא ללמא (רשב"ם ט"ו). ואפילו יורש. של מלוה, מוחל. שטלו לא נתחייב ללוקח כלום אלסל מחמת תשובתו והרי מחלו אלסל (קדושין ט"ז). וסבירא הוי דלא אלסל כח של לוקח כמה שנתמך שטר המלוה אלסל לזכות כחוס כח מנחוס לו הויא, אך לא נעקר שערותיו מן המלוה, וקרינא ביה עבד ליה לאש מלוה ויכול למחול שערותו (רשב"ם ט"ז).